

Web of Science Veri Tabanında Yayımlanmış Nakit Akış Kavramı ile İlgili Makalelerin Bibliyometrik Analizi*

Hakan ÖZÇELİK **
İbrahim KAYA***

ÖZET

Nakit akışı, bir işletmenin belirli bir dönemdeki nakit giriş ve çıkış hareketleridir. Bilgi kullanıcılarının nakit akış bilgilerini elde ettikleri nakit akış tablosu, bilanço ve gelir tablosunu tamamlayıcı nitelikte önemli bir finansal tablodur. Bu çalışmada, finansal piyasalarda önemi her geçen gün artan nakit akış bilgileri ile ilgili akademik eğilimlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Amaç kapsamında, Web of Science (WOS) veri tabanından 1990 ile 2022 yılları arası yayımlardan "Nakit Akış" (Cash Flow) kavramı taratılarak, 4.689 makaleden oluşan veri setinin bibliyometrik analizi yapılmıştır. Araştırma sonucunda konu ile ilgili; en fazla yayım yapan kurumun Michigan Üniversitesi, derginin Journal of Corporate Finance olduğu ve yapılan çalışmalarda uluslararası yazar işbirliğinin % 28 oranında olduğu tespit edilmiştir. 2000'li yıllardan itibaren her geçen yıl sayısı artan çalışmalarda "Nakit Akış" kavramı birlikte en çok kullanılan anahtar kelimelerin, "Kurumsal Yönetim" ve "Kazanç Yönetimi" kelimeleri olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nakit Akış, Bibliyometrik Analiz

JEL Sınıflandırması: M40, M49

Bibliometric Analysis of Cash Flow Concept Articles Published in Web of Science Database

ABSTRACT

Cash flow is the cash inflow and outflow movements of a business in a given period. The Cash Flow Statement, from which information users obtain cash flow information, is an important financial statement that complements the Balance Sheet and Income Statement. This study, it is aimed to determine academic trends related to cash flow information, which is becoming increasingly important in financial markets. Within the scope of the purpose, a bibliometric analysis of the data set consisting of 4,689 articles was made by scanning the concept of "Cash Flow" from the Web of Science (WOS) database between 1990 and 2022. As a result of the research, related to the subject; It has been determined that the institution that publishes the most is the University of Michigan, the journal is the Journal of Corporate Finance, and the international author collaboration is 28% in the studies. It has been determined that the most frequently used keywords together with the concept of "Cash Flow" are the words "Corporate Governance" and "Earnings Management" in studies whose number has increased every year since the 2000s.

Keywords: Cash Flow, Bibliometric Analysis

Jel Classification: M40, M49

* **Makale Gönderim Tarihi:** 02.05.2023, **Makale Kabul Tarihi:** 10.05.2023, **Makale Türü:** Nitel Analiz

** Doc. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, hakanozcelik@sdu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0494-0561.

*** Öğr. Gör. Dr., Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Isparta Meslek Yüksekokulu, ibrahimkaya@isparta.edu.tr. ORCID: 0000-0001-6402-4042.

1. GİRİŞ

Nakit kavramı Arapça kökenli bir kelime olup; akçe, nakit para, kullanıma hazır değer anlamlarına gelmektedir. Bir firmanın nakit olarak değerlendirilen kalemleri, hazır değerler olarak kabul edilir. Firmaların kasa hesap hareketler nakit olarak ifade edilir. Nakit ve nakit benzeri olarak, çekler, banka ve posta havaleleri, Türk Lirası karşılığı uluslararası para birimleri, posta pulları, henüz tahsil edilmemiş veya bir bankaya yatırılmamış kuponlar isimlendirilir. Dönen varlıkların bir kısmı olduğu gibi kullanılabilir, bir kısmı nakit ödemeler için para birimine çevrilebilir (Çetiner, 2007: 176). Nakit, firma kasasındaki nakit ve vadesiz mevduat olarak tanımlanır. Günümüzde, yasal düzenlemeler ve ticari faaliyetlerin gerekliliğinden dolayı nakit ifadesi ile sadece kasa hareketlerini değil aynı zamanda banka hesap hareketlerini de kapsamaktadır. Nakit benzeri, işletme yönetiminin kontrolü altında kısa vadeli borçların ödenmesinde kullanılabilmesi gibi ulusal para birimine dönüştürülebilen ve yatırım amacıyla veya diğer amaçları gerçekleştirmek için kullanılmayan varlık olarak tanımlanır.

Bir varlık, asgari masrafla açıkça tanımlanabilir bir likit varlığa dönüştürülebiliyorsa nakit benzeri olarak sınıflandırılır. TMS 7'ye göre; vadesi üç ay veya daha kısa olan yatırımlar nakit benzerleri olarak kabul edilebilir (TMS 7, md. 3). Nakit akışları; nakit ve nakit benzerleriyle ilgili nakit girişi sağlayan ve nakit çıkışı gerektiren faaliyetlerdir. Hissedarlar genellikle tahakkuk esasına göre net kâr ve zarara odaklanırlar ancak nakit akış tablosundaki veriler bir şirketin nakit durumunu, mali yapısını ve genel ekonomik performansını değerlendirmek için faydalı bilgi sağlar. (Kieso, vd., 2013:197). Gelir tablosundaki tahakkuk esas dikkate alındığında, kar veya zararın açıklandığı durumların eksik kaldığı bilgiler nakit akış tablosu ile tamamlanabilir.

Nakit akış tablosunun, gelir tablosunda tahakkuk esas dikkate alınarak ortaya konan kar veya zarar bilgisinin eksik kaldığı noktaları tamamlayıcı birden fazla faydası mevcuttur. Firma performans değerlendirme gibi birçok konuda finansal bilgi olarak kullanıcılarının ihtiyaç duyduğu kar/zarar bilgisi, eklentilere göre kolay bir şekilde azaltılabilir ya da artırılabilir olması sonucunda karın zaman içinde duruma göre değiştirilebilir bir tutar olduğu ortaya konulmuştur (Fridson ve Alvarez, 2002:389). Nakit akış tablosunda, finansal durum ve gelir tablosuna oranla firma yönetimi tarafından makyaj uygulama imkânı çok daha azdır. (Kısakürek ve Ayarlıoğlu, 2014:209). Ayrıca gelir ve giderler ile nakit akışları arasındaki ilişki; kar/zarar ve nakit durumu arasındaki bağlantı ve değişikliklerin değerlendirilmesi makyajlanmış kar rakamlarının tespitinde fayda sağlayabilir. Firmaların finansal verilerine ihtiyaç duyan muhasebe bilgi kullanıcıları, aynı zamanda firmaların nakit ve nakit benzerini meydana getirme imkanlarının yanı sıra elde edilen likit varlıkların kullanımı ile ilgili bilgilere de ulaşmak isterler. Firmaların ortaya koyduğu likit varlıkların kaynağı muhasebe bilgi kullanıcıları açısından önem arz eder ve likit varlıkların ne kadarının işletme, yatırım ve finansman kaynaklarından elde etme imkanının olduğu nakit akış tablosu aracılığıyla değerlendirilebilir (Özbirecikli, vd., 2017: 42). Nakit akış tablosu, gelir tablosu ve finansal durum tablosu arasında bir köprüdür ve bu temel finansal tabloların tamamlayıcısı niteliğinde olup, söz konusu tablolardan ulaşılamayan bilgileri muhasebe bilgi kullanıcılarına sunmaktadır. Nakit akış tablosu karlılığa değil, nakit hareketliliğine odaklandığından, gelir ve gider kalemlerini içermemesi nedeniyle karlılığın bir değerlendirme aracı sayılmaz. Tüm gelir ve giderler sadece tahakkuk esaslı muhasebe bilgi sistemi ile ortaya konabilir (Boyd ve Cortese, 2000: 59).

Makalenin amacı, “Nakit Akış” bilgisi ile ilgili akademik çalışmaların eğilimini, bibliyometrik analiz ile ölçmektir. Çalışmanın veri seti, nakit akış bilgisi ile ilgili 1990-2022 yılları arasında WOS veri tabanında yayımlanmış makalelerden oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında; ilgili dönemde yapılan çalışmaların gelişimi, çalışmanın yapıldığı ülkeler, kurumlar, yazarlar, yazarlar arası işbirliği durumları ve anahtar kelimeler incelenmiştir.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Çalışmada, nakit akış bilgilerinin bibliyometrik analizinin yapılması amaçlanmıştır. Ulusal literatürde konu ile ilgili çalışmaya rastlanmamıştır. Uluslararası çalışmalar incelendiğinde ise De Andrés vd., 2022 yılında yaptıkları çalışmada SCOPUS veri tabanında 1989 -2018 yılları arasında nakit akış tablosu ile ilgili Vosviewer programı aracılığı ile bibliyometrik analiz yapmışlardır. Çalışmamızın uluslararası literatürde tespit edilen bu çalışmadan farkı hem konu daha geniş bir açıdan ele alınmış; hem de WOS veri tabanında 1992-2022 yılları arası nakit akış bilgileri ile ilgili yayınlanan makalelerin R programı aracılığı ile bibliyometrik analizi yapılmıştır. Çalışmanın literatüre, uluslararası alanda nakit akış bilgileri ile ilgili son 30 yıllık dönemdeki gelişimini değerlendirilerek, gelecek çalışmalar için yol gösterici olması amaçlanmıştır.

1927 yılında, Journal of the American Chemical Society dergisinde yayımlanan makalelerin kaynakçalarının incelendiği makale, bibliyometrik analiz kapsamında değerlendirilen ilk çalışma olarak kabul edilmektedir (White, 1985:21). Son yıllarda Ülkemizde bibliyometrik analize ilgi artmış ve yayımlarda da artış görülmektedir. Kemal Özino'nun 1970 yılında yayımlanan "Türkiye'de Pozitif Temel Bilimin Gelişimi" adlı çalışması bu alanda ülkemizdeki ilk çalışmalardan biri olarak kabul edilmektedir (Al, 2008: 10).

Selimoğlu ve Uzay (2007) bağımsız denetim alanında yayımlanan makale ve bildirilerin içerik analizi ile ilgili yapmış oldukları çalışmada, 1995–2006 yılları için 310 çalışma incelenmiştir. Alandaki çalışmaların ağırlıklı olarak bağımsız denetim mesleğini tanımlama amacına yöneldiği tespit edilmiştir.

Al ve Coştur (2007) yaptıkları çalışmada, 1995 ile 2005 yılları arasında Türk psikoloji dergilerinde yayımlanan 118 makaleyi bibliyometrik özelliklerine göre incelemişlerdir. Taşkın ve Çakmak (2010), Bilgi Dünyası dergisinde 2000-2010 yılları arasında yayımlanan makaleleri incelemişlerdir. Tsay (2011), bilgi bilimi dergilerinin bibliyometrik analizini ve diğer disiplinlerle ilişkisini incelemek için yaptığı çalışmada, 1998 ile 2008 döneminde yayımlanan makaleler incelenmiştir. Hotamışlı ve Erem (2014) yapmış oldukları çalışmada, Muhasebe ve Finans dergisinde 2005-2013 yılları arasında yayımlanan makaleleri bibliyometrik analizini yapmışlardır. Beşel ve Yardımcıoğlu (2017), Maliye dergisinde yayımlanan makaleleri analizini yapmıştır. Geçmişten günümüze finans sektöründeki değişimleri tespit etmeyi amaçlayan bu çalışmada; 2007-2016 yılları arasında toplam 330 makale incelenmiştir. Lopez ve diğerleri (2018), ilk olarak 1967'de yayımlanan ve 2017'de 50. yılını kutlayan European Journal of Marketing bibliyometrik analizini yapmıştır. Yılmazel (2019), 1965 yılında yayım hayatına başlayan ve 1965-2003 dönemini kapsayan tanınmış bir dergi olan Anadolu Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi'ndeki yayımların bibliyometrik analizini yapmıştır.

Yücel (2021) Türkiye’de muhasebe alanındaki akademik çalışmaların gelişimini değerlendirmek amacıyla, 2015-2020 yılları arasında muhasebe alanında yayımlanmış makalelerin bibliyometrik analizini yapmıştır. Yapılan çalışma sonucunda; ilgili dönemde 221 dergide yayımlanmış 3602 makalenin yayımlandığını, en fazla yayımın 2020 yılında yapıldığını ve “Muhasebe Bilim Dünyası”, “Muhasebe ve Finansman” ve “Muhasebe ve Denetime Bakış” dergilerinin en çok makale yayımlanan ilk 3 dergi olduğu tespit edilmiştir. Ek olarak “Finansal Tablo ve Performans Analizi”, “Finansal Muhasebe” ve “Muhasebe Denetimi” konularının en fazla çalışılan konular olduğuna değinilmiştir.

Şimşek ve Küçükeşmen (2021), 1980-2021 yılları arasında çok kriterli karar verme teknikleri ile ilgili WOS ta yayımlanan 36.405 makalenin bibliyometrik analizi yapılmıştır. 158 farklı ülkeden yayımlar incelenmiş ve en çok yayımın Çin’de yayımlandığı, 24 farklı dilde yayım yapıldığı ve en fazla yayımın İngilizce dilinde yapıldığı tespit edilmiştir.

Özçelik (2022) yılında yaptığı çalışmada, WOS veri tabanında yayımlanan çalışmalardan denetçi, muhasebe meslek mensubu ve çalışanların bilgi uçurma amacını ortaya çıkaran faktörlerle ilgili yapılan çalışmaların bibliyometrik analizi yapılmıştır.

Gürbüz ve Sönmez (2022) yılında yaptıkları çalışmada, WOS veri tabanında Vosviewer yazılım programı ile ihracat kredi sigortaları ile ilgili yayımların akademik gelişimini incelemiştir.

Geçici ve Can (2022) yaptıkları çalışmada, muhasebe kalitesi ile ilgili lisansüstü tezleri bibliyometrik analizi ile incelenmiştir. YÖK Ulusal Tez Merkezi tarafından izin verilen 69 tez konu, kapsam, anahtar kelime sayısı, yöntem, yazar, danışman, kurum, dil, tür, sayfa sayısı ve sıklığı açısından incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda; tez yazım dili Türkçe (%85,5), tez konusu olarak (%37,7) “kâr yönetimi” ve konu ile ilgili en fazla tezin Marmara Üniversitesinde (%11,6) yazıldığı anlaşılmıştır. Çalışmaların (%65,2) BIST 100’e kayıtlı işletmeler olduğu ve araştırma yöntemi olarak nicel araştırma yapıldığı; en çok kullanılan istatistiksel program ise SPSS (%36,2) olduğu anlaşılmıştır. Danışman unvanlarının %56,5 oranında Prof. Dr., tez sayfa sayılarının %30,4 oranında 101-150 arasında olduğu; %26,1’inin 4 anahtar kelimeye yer verdiği ve en çok tekrar eden anahtar kelimenin “kâr yönetimi” (28 kez) olduğu tespit edilmiştir.

De Andrés vd., (2022) yılında yaptıkları çalışmada SCOPUS veri tabanında 1989 -2018 yılları arasında nakit akış tablosu ilgili yapılan çalışmaların Vosviewer programı aracılığı ile bibliyometrik analizi yapmışlardır. Nakit akış tablosu ile ilgili yayınlanan makaleler 5 döneme ayrılmış dönemler kendi içerisinde ortak kelime grubu, yazar işbirliği ağı dikkate alınarak incelenmiştir. Akademik araştırmacıların nakit akış tablosunun kullanışlılığı konusunda nasıl bir gelişim gösterdiğine genel bakış sağlamışlardır. Nakit akışı standartlarını yayınlayan muhasebe düzenleyicileri tarafından belirtilen araştırma hatları, çoğunlukla nakit akış tablosunun bu amaçları yerine getirmek için yararlı olduğunu ifade etmişlerdir.

Şeker ve Atasel (2023), muhasebe alanında 2012-2021 yılları arasında Scopus veri tabanında tespit edilen 52.107 yayımın, SciVal analitiğe dayalı bibliyometrik analizi yapılmıştır. Araştırma sonucunda; en fazla yayımın 2021 yılında yapıldığı, en fazla yayım yapan kuruluşun ABD ‘de faaliyet gösteren “National Bureau of Economic Research”, en fazla yayım yapan derginin “Journal of Financial Economics” ve en fazla atıf alan yayımın Fama ve

French'in (2015) olduğu tespit edilmiştir. Muhasebe alanında en fazla çalışılan konu başlıklarının ise, “denetim ücretleri, denetim dışı hizmetler, denetim kalitesi” olduğunu belirtmiştir.

Can ve Özarı (2023) yılında yaptıkları çalışmada, bibliyometrik göstergeler kullanılarak karbon muhasebesi ile alakalı akademik çalışmaları R programı bibliyometrix paketi ile incelenmişlerdir. Web of Science veri tabanında 1991-2022 yıllarında bu kavramlarla ilgili elde edilen veriler, etkin yazarlar, en çok yayım yapan ülkeler, makale sayıları ve atıf sayıları bibliyometrik göstergeler kullanılarak incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda, alanda en fazla yayım yapan ülkenin ABD, dergilere göre makalelere yapılan atıfların Bradford Yasası'na uygun olduğu ve Lotka Yasası'na göre yazarların verimliliğinin uyumlu olmadığını belirtmiştir.

3. ARAŞTIRMA

3.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Çalışmanın amacı, finansal piyasalarda önemi her geçen gün artan nakit akış bilgileri ile ilgili akademik eğilimlerin belirlenmesidir. Amaç kapsamında, “Web of Science (WOS)” veri tabanında 1990 ile 2022 yılları arası yayımlanmış akademik makalelerden “Nakit Akış” (Cash Flow) kavramı taratılarak, 4.689 makaleden oluşan veri setinin, bibliyometrik özellikleri incelenmiştir.

3.2. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada, “Nakit Akış” kavramı ile ilgili makalelerin gelişimlerinin incelenmesinde bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Bibliyometrik ve scientometrik yöntemler, bilgi bilimi, sosyoloji ve bilim tarihinden araştırma değerlendirme ve bilimsel politikaya uzanan çok sayıda ve çeşitli uygulama alanlarına sahiptir. Birçok araştırma alanı, kendi alanlarının etkisini, bir dizi araştırmacının etkisini, belirli bir makalenin etkisini keşfetmek veya belirli bir araştırma alanındaki özellikle etkili makaleleri belirlemek için bibliyometrik yöntemler kullanılmıştır.

Bibliyometri; kitapların ve diğer iletişim araçlarının matematiksel ve diğer istatistiksel yöntemler kullanılarak incelenmesidir (Pritchard, 1969:348). Yayım taraması yoluyla yapılan bibliyometrik çalışmalarda, herhangi bir alandaki yayımlar farklı şekillerde incelenebilir ve değerlendirilebilir (Coşkun vd., 2014:381). Bibliyometrik analizde genel yaklaşım, belirli bir alan veya konuda yapılmış akademik çalışmaların tanımlanmış kriterlere göre incelenmesidir (Beşel ve Yardımcıoğlu, 2017:135). Bibliyometrik analiz çalışmaları, özellikle 2000'li yıllardan beri giderek daha popüler hale gelmiştir (Kırdar ve Benli, 2020:200). Günümüzde çoğu ülkede, yayım ve atıf verilerinin nicel analizi yapılmaktadır. Bir performans aracı olarak kullanılan bibliyometri; araştırmacılar, yöneticiler ve kütüphaneciler tarafından sıklıkla kullanılmaktadır (Pendlebury, 2008:2).

Bibliyometri çalışmalarının tasarımında, tanımlanmış araştırma problemi kapsamında oluşturulmuş soru setinin cevapları aranır. Bu çalışmamızda bibliyometrik analiz kapsamında “Nakit Akış” kavramı ile ilgili cevaplarına ulaşmak istenilen sorular aşağıdaki gibidir;

- Araştırma verileri ile ilgili temel veriler nelerdir?
- Alanda yıllık yayım sayısı ne kadardır?
- En çok atıf alan yayımlar nelerdir?
- En çok yayım yapan dergi ve yazar hangisidir?
- Alanda yayım yapan yazarların etkin olduğu yıllar nedir?
- Yazarlar dergiler ve anahtar kelimeler arasındaki ilişki nasıldır?
- Alanda etkin olan kuruluşlar hangileridir?
- En fazla yayım yapan ülke hangisidir?
- Alandaki trend konular ve trend olduğu yıllar hangi yıldır?
- Alandaki etkin yazarların işbirliği ağı nedir?
- Ülkeler arası iş birliği ağı nasıldır?
- Birlikte kullanılan kelimelerin kavramsal yapı haritaları nasıldır?

3.3. Araştırmanın Bulguları

WOS'ta (Web of Science) taranan Results for "cash flow" (All Fields) and Article (Document Types) and English (Languages) and Business Finance (Web of Science Categories) and 6.10 Economics (Citation Topics Meso) kısıtlamaları ile ilgili temel veriler Tablo 1'de sunulmuştur. 1990 - 2022 yılları içerisinde toplam 4.689 makalenin yayımlandığı tespit edilmiştir. Veriler R programı bibliometrix paketi ile analiz yapılmıştır. Bibliometrix paketi, açık kaynak olmanın yanında özellikle kavram haritalama analizinde kullanılan temel bibliyometrik analiz yöntemlerinden biridir (Aria ve Cuccurullo, 2017:961). Sosyal bilimler alanında etkin veri tabanlarından biri de WOS'tur (Van Leeuwen, 2006:133).

Tablo 1'de yayımların yıllara göre dağılımı gösterilmektedir. 1990 yılından sonra yayım sayısı artarak devam etmektedir. 2004 yılından 2005 yılına gelindiğinde yayım sayısı 100 ün üstüne çıkmıştır. 2005-2010 yılları arasında ise yıllık yayım sayısı 200 e çıkmıştır. 2018 ile 2022 yıllarında ise yıllık yayım sayısı 300 e ulaşmıştır. En fazla yayım 2021 yılında yıllık 374 makale yayımlanmıştır.

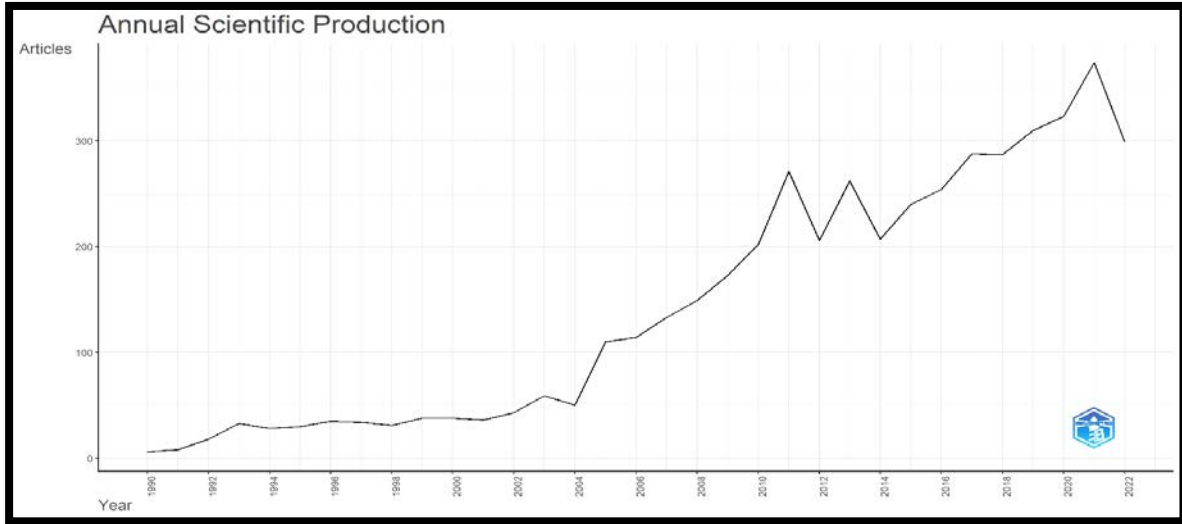
Tablo 1'de yer alan makaleler ile ilgili diğer parametrelere bakıldığında; toplam 197 ayrı dergi, kitap vb. kaynaktan yararlanıldığı görülmüştür. Yayın sayısındaki yıllık ortalama büyüme oranının % 13 ve makale başına ortalama atıf sayısının 47,11 olduğu görülmektedir. 6.580 araştırmacı tarafından yapılan çalışmaların 884 tanesi tek yazarlı, 3.805 tanesinin birden fazla yazar tarafından olarak yayımlandığı tespit edilmiştir. Yazar başına ortalama makale sayısı 2,39 ve yayımların % 28,13'ü uluslararası ortak yazarların çalışmasından oluşmaktadır.

Tablo 1. Araştırma Verileri ile İlgili Temel Bilgiler

AÇIKLAMA	SONUÇ
VERİ İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER	
Zaman dilimi	1990:2022
Makalelerin alındığı dergi sayısı	197
Makaleler	4.689
Yıllık büyüme oranı %	13
Makale Başına Ortalama atıf Sayısı	47,11
Kaynakçalar	71.800

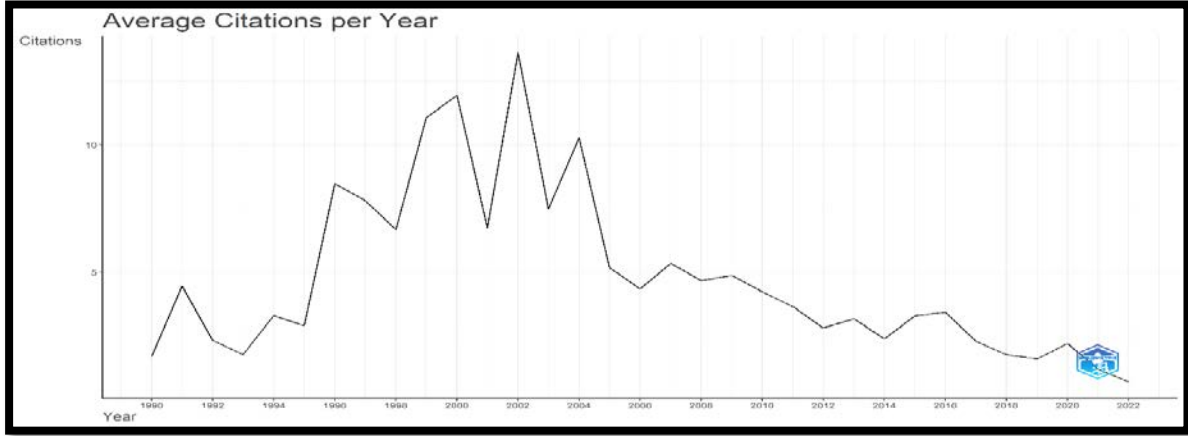
MAKALE İÇERİĞİ	
Yazarların anahtar kelimeleri (DE)	6.469
YAZARLAR	
Yazar sayısı	6.580
Tek Yazarlı Makale sayısı	884
Çok yazarlı makale sayısı	3805
YAZAR İŞ BİRLİKLERİ	
Yazar başına makale sayısı	2,39
Uluslararası ortak yazarlık oranı %	28,13

Şekil 1’de yıllara göre makale sayıları gösterilmiştir. Çalışma kapsamında incelenen 1990-2020 dönemlerinde yıllar itibariyle yayım sayılarının giderek arttığı en fazla yayımın 2021 yılında yapıldığı ve en az yayımın çalışma dönemi başlangıcı olan 1990 yılında yapıldığı görülmektedir.

Şekil 1. Yıllık Makale Sayısı

Şekil 2’de yıllık ortalama atıf sayıları verilmiştir. Yıllık ortalama atıf sayılarına bakıldığında ise 1991 yılında 4,5, 1996 yılında ise 8,5, 2000 yılında 11,9 ve 2002 yılında yayım başına atıf sayısı 13,6 olarak en yüksek seviyeye ulaşmıştır. 2004 yılında 10,3 e 2007 de 5,3 e 2016 da 3,4 ve 2022 yılında 0,7 ye gerileyerek yayım başına atıf sayısı en düşük seviyededir.

Şekil 2. Yıllık Atıf Sayısı Grafiği

Tablo 2’de alanda etkin olan on derginin toplam atıf (Ta), yayın sayısı (Ys), yayıma başlama yılı (Yb) ile diğer ilgili bilgiler özetlenmiştir. Tablo incelendiğinde h endeks, g indeks ve m indekse göre en yüksek değere sahip derginin Journal of Financial Economics olduğu görülmüştür. Toplam atıf sayısı (Ta) dikkate alındığında, Journal of Finance dergisinin 47.270 atıf sayısı ile ilk sırada yer almıştır. Yayımlarına (Ys) bakıldığında Journal of Corporate Finance dergisinin 287 yayım ile ilk sıradadır.

Tablo 2. Kaynak Etkisi

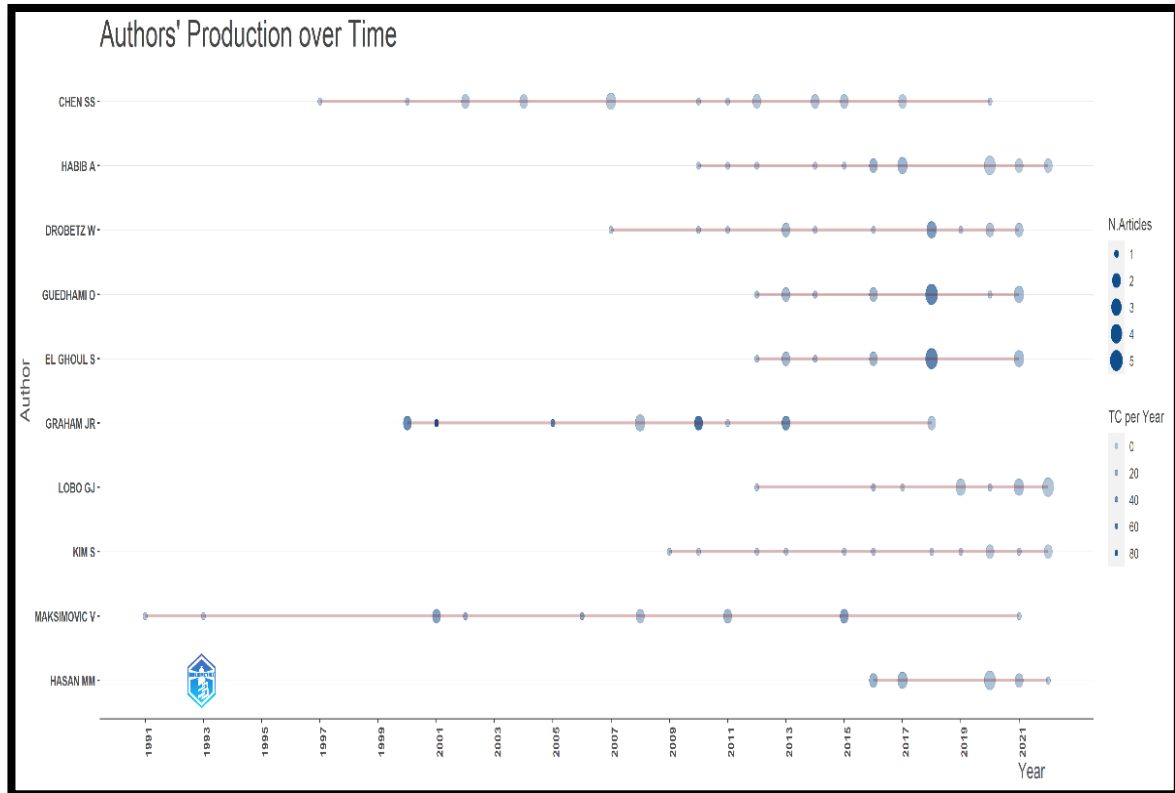
Derginin Adı	h_index	g_index	m_index	Ta	Ys	Yb
Journal of Financial Economics	104	197	3,059	39357	248	1990
Journal of Finance	103	186	3,029	47270	186	1990
Review of Financial Studies	70	130	2,258	17043	154	1993
Accounting Review	63	139	1,969	19453	143	1992
Journal of Banking & Finance	53	86	1,656	8556	191	1992
Journal of Corporate Finance	53	89	2,304	10502	287	2001
Journal of Accounting & Economics	52	84	1,529	19264	84	1990
Journal of Financial and Quantitative Analysis	41	78	1,242	6255	106	1991
Financial Management	40	65	1,25	4878	135	1992
Journal of Accounting Research	38	71	1,267	6085	71	1994

Tablo 3’te alanda etkin ilk on yazarın çalışmaları ile ilgili özelliklere yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde h indekste ilk sırayı 12 ile Chen, El Ghoul, Guedhami ve Maksimovic tir. G indekse göre ilk sıralamayı Chen aldığını ifade edebiliriz. M indeksine bakıldığında ilk sırayı El Ghoul, Guedhami paylaşmaktadır. Konu ile ilgili en fazla çalışma yapan yazarın Chen, çalışması en fazla atıf alan yazarın ise 5.524 atıf ile Graham olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.Yazar Etkisi

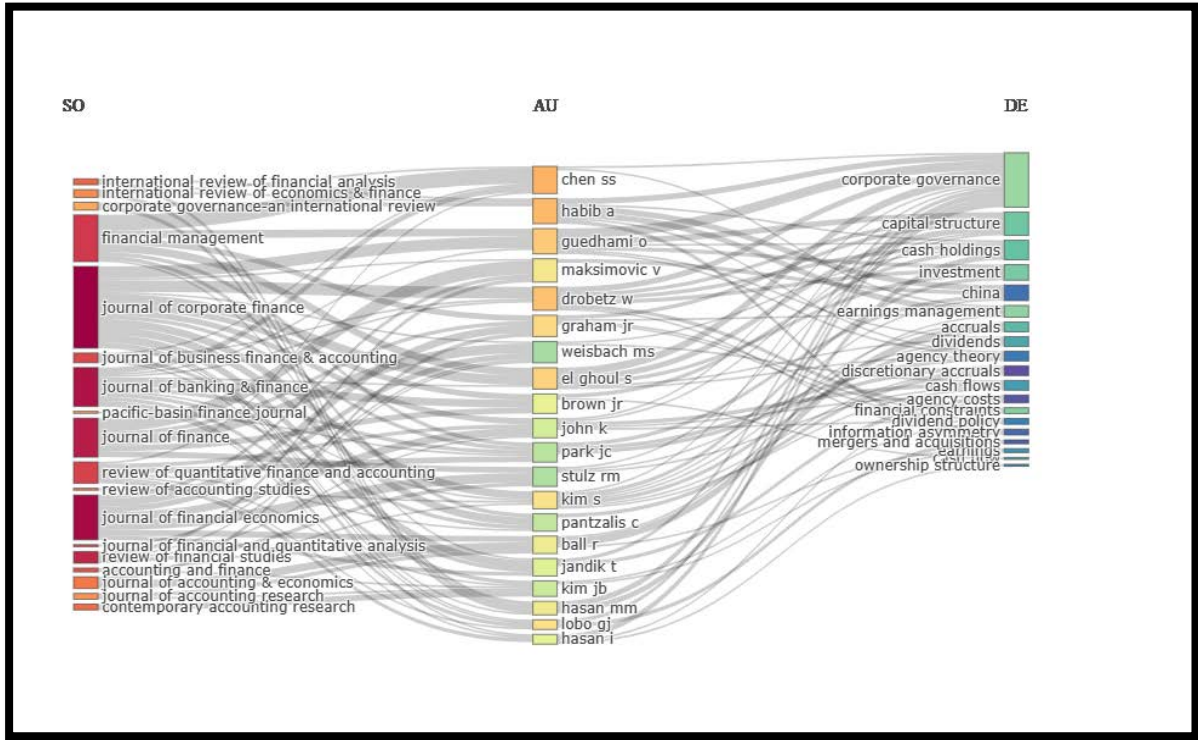
Yazar Adı	h_index	g_index	m_index	Ta	Ys	Ybt
Chen Ss.	12	20	0,444	414	20	1997
El Ghoul S.	12	14	1	719	14	2012
Guedhami O.	12	15	1	725	15	2012
Maksimovic V.	12	13	0,364	1987	13	1991
Graham Jr.	11	14	0,458	5524	14	2000
Ball R.	10	11	0,417	3430	11	2000
Brown Jr.	10	11	0,588	1447	11	2007
Campello M.	10	10	0,5	3398	10	2004
Pantzalis C.	10	11	0,476	524	11	2003
Weisbach Ms.	10	11	0,345	2879	11	1995

Tablo 3'te bilgileri raporlanan yazarların yıllar itibariyle üretkenlikleri Şekil 3'te gösterilmiştir. Araştırma kapsamın konu ile ilgili 1991 yılında ilk çalışmayı yapan Maksimovic'in, araştırma dönemi boyunca çalışmalarını sürdürdüğü ve yine konu ile ilgili uzun dönemde çalışma yapan yazar olduğu Şekil 3'ten anlaşılmaktadır. Bunun yanında çalışma dönemi boyunca yayım yapan diğer yazar ise Chen'dir.

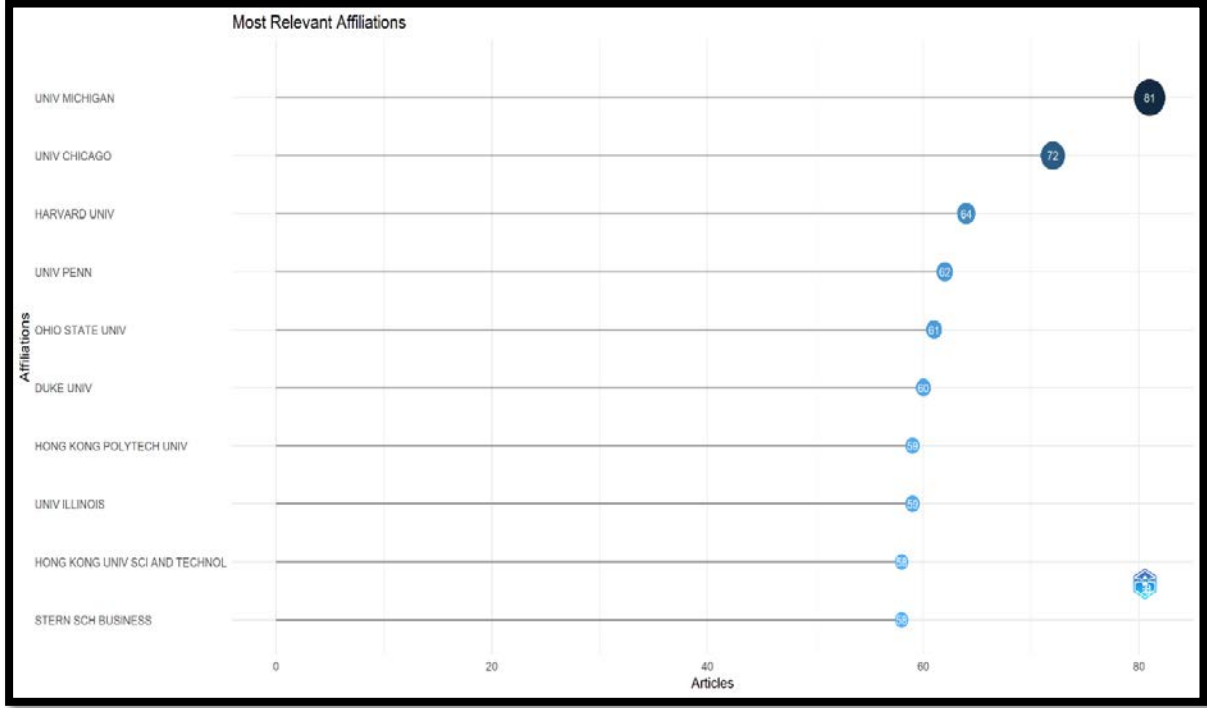
Şekil 3. Alandaki Etkin Yazarların Yıllar İtibari İle Üretkenliği

Şekil 4’te dergiler, yazarlar ve anahtar kelimeler arasındaki ilişki ifade edilmiştir. Çalışmaların yayımlandığı dergiler, yazarların adları ve anahtar kelimeler arasındaki ilişki üç alan grafiği ile ifade edilmiştir. Şekilde; “Nakit Akış” kavramı ile ilgili olarak yapılan çalışmaların en çok yayımlandığı dergiler, bu dergilere en çok katkı sağlayan yazarlar ve söz konusu yazarların en çok kullandığı anahtar kelimeler ile değişkenler arasındaki ilişki gri bağlantı çizgileri aracılığı ile sunulmuştur. Şekilde bulunan dikdörtgenlerin büyüklüğü; ilgili verilerin alanda etkin olduğunu göstermektedir. Alanda en etkin derginin Journal of Corporate Finance ve bu dergide en çok yayım yapan yazarların Guedhami, Drobetz ve El Ghol olduğu görülmektedir. İlgili dergide yayımlanan makalelerde en fazla kullanılan üç anahtar kelimenin; kurumsal yönetim, sermaye yapısı ve yatırım olduğu tespit edilmiştir.

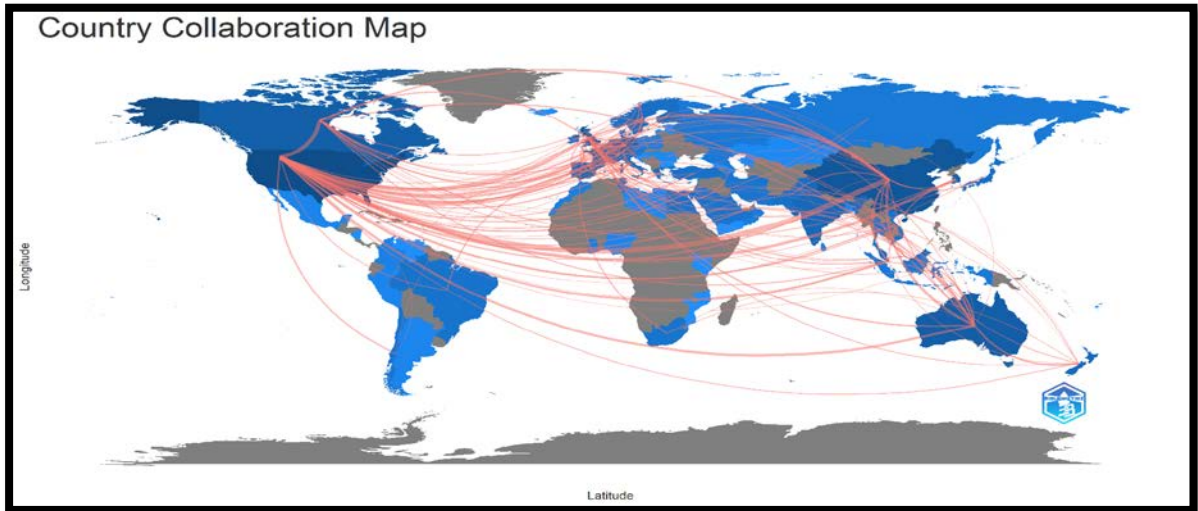
Şekil 4. Anahtar Kelimeler, Yazarlar ve Dergiler Arasındaki İlişki Ağı
SO(Dergiler), AU (Yazarlar) DE (Anahtar Kelime)

Şekil 5’de “Nakit Akış” kavramı ile ilgili en fazla çalışma yapılan on kurum, yayımlanan makale sayısına göre verilmiştir. Michigan Üniversitesi 81 makale ile ilk sırayı alırken, ardından Chicago Üniversitesi 72 yayımla onu takip etmektedir. Üçüncü sırada ise Harvard Üniversitesi 64 makale, Penn Üniversitesi ise 61 makale ilk üç sırayı takip etmektedir.

Şekil 5. Konu ile İlgili En fazla Yayın Yapan 10 Kurum

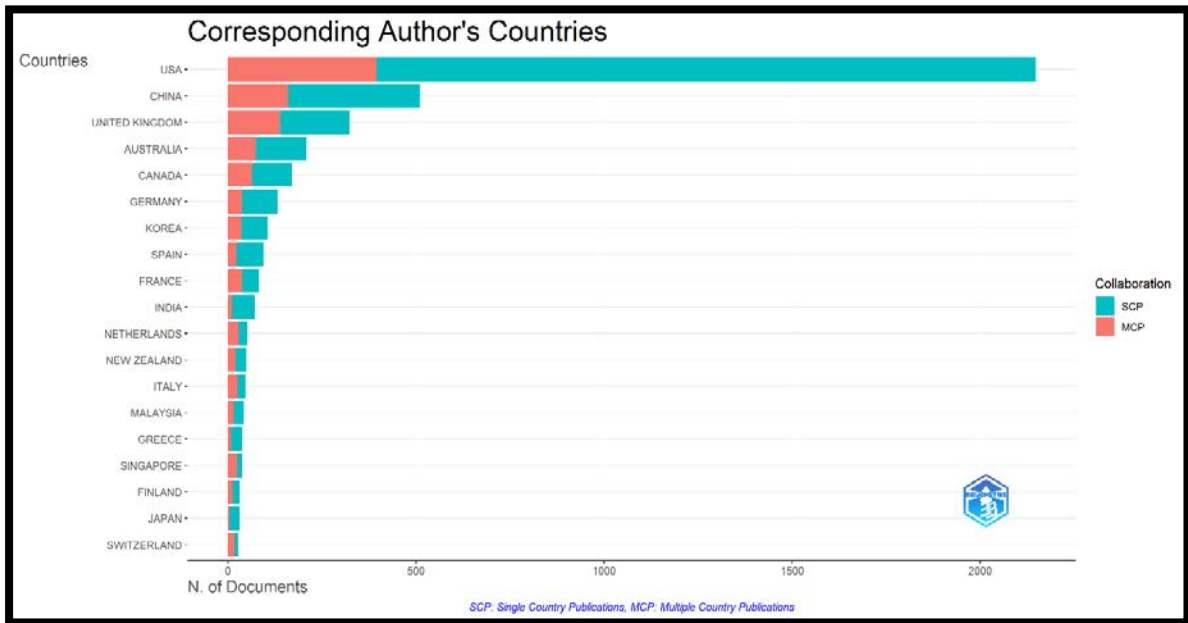
Şekil 6’da “Nakit Akış” kavramı ile ilgili çalışmalarda Ülkeler arasındaki işbirliği neticesinde yapılan çalışmalar ağı gösterilmiştir. Nakit akış kavramı üzerine uluslararası işbirliği ile yapılan çalışmalarda, ABD merkezli çalışmalar yoğunluktadır. Çin, Birleşik Krallık, Avusturalya ve Kanada ülkelerinde yapılan çalışmaların konu ile ilgili literatüre önemli katkılar sundukları ifade edilebilir.

Şekil 6. Ülkeler Arası İşbirliği Haritası

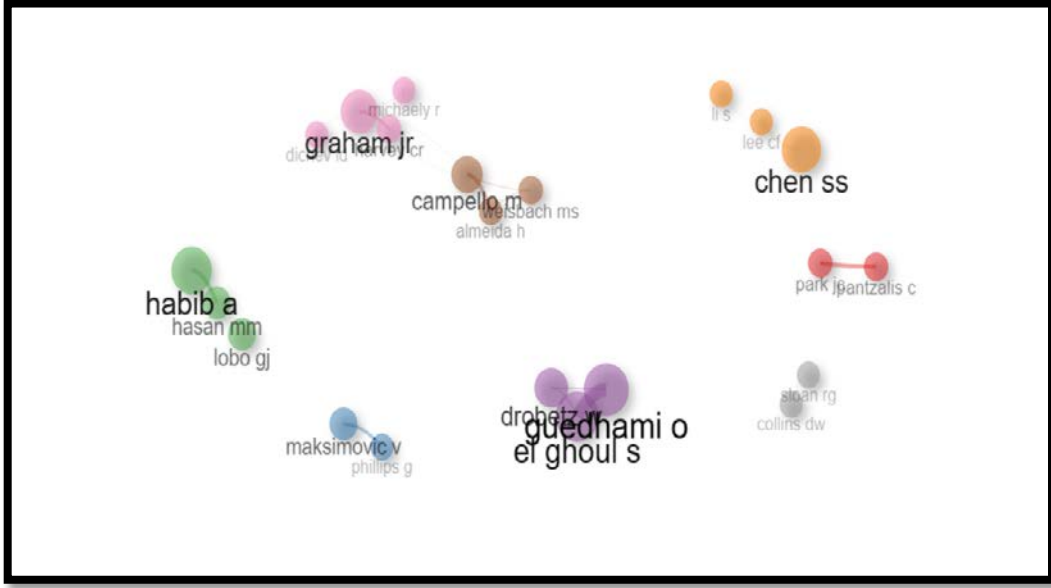
Şekil 7’de “Nakit Akış” kavramı ile ilgili olarak, sorumlu yazarın tek başına veya kendi ülke vatandaşı olan araştırmacılar ile farklı ülke vatandaşı araştırmacılarla yapmış olduğu

çalışmalar çoktan aza doğru sıralanmıştır. Şekilde, sorumlu yazarın tek başına veya kendi ülke vatandaşı araştırmacılar tarafından yapılan çalışmalar “Kırmızı”, birden fazla ülke vatandaşı ile yapılan çalışmalar ise “Turkuaz” renkte gösterilmiştir. Konu ile ilgili en fazla çalışmanın yapıldığı ABD’de 2.147 akademik çalışma tespit edilmiştir. Bu çalışmaların, 1.753’ü tek ülke vatandaşı yazar/yazarlar tarafından, kalan 394’ü ise birden fazla ülke vatandaşı yazar/yazarların işbirliği ile yapılmıştır. İkinci sırada yer alan Çin de ise, konu ile ilgili 511 makale yayımlanmış ve bu makalelerin 351’i tek ülkeli yazarlar tarafından kalan 160’ı ise çok ülkeli yazarların işbirliği ile yayımlanmıştır. En fazla akademik çalışmanın, ABD’de yapıldığı görülmektedir. Türkiye’de ise konu ile ilgili 24 akademik çalışmanın yapıldığı ve bu çalışmaların 16’sının Türk vatandaşı araştırmacılar tarafından, kalan 8 çalışmanın ise, Türk vatandaşı ile başka ülke vatandaşı yazarların işbirliği ile yapıldığı tespit edilmiştir.

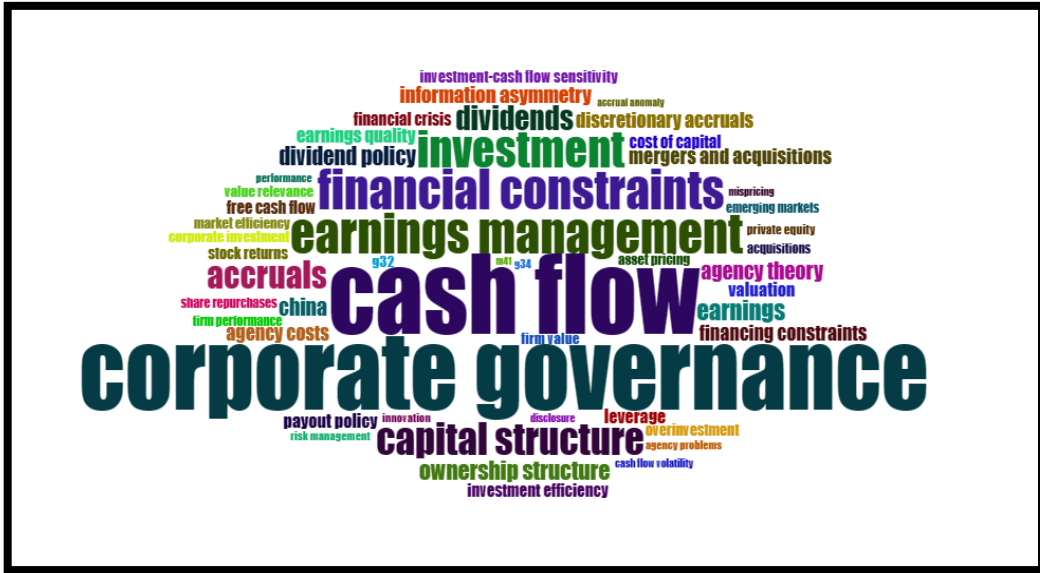
Şekil 7. En Fazla Çalışma Yapan Ülkeler SCP (Tek Ülkeli Yazar) MCP (Çok Ülkeli Yazar)

Nakit akış konusu ile ilgili akademik çalışmalarda ön plana çıkan yazarlar ve çalışma arkadaşları Şekil 8’de gösterilmiştir. Alanda iş birliği içerisinde çalışan sekiz grup görülmektedir. Bu alanda en önemli çalışma ağına sahip yazarlar Guedhami, El Ghouli ve diğer altı yazarın oluşturduğu grup en etkin çalışma alanına sahiptir. Sırasıyla diğer gruplar Chen, Graham ve Habibin çalışma arkadaşlarından oluşmaktadır.

Şekil 8. Ortak İşbirliği Ağı

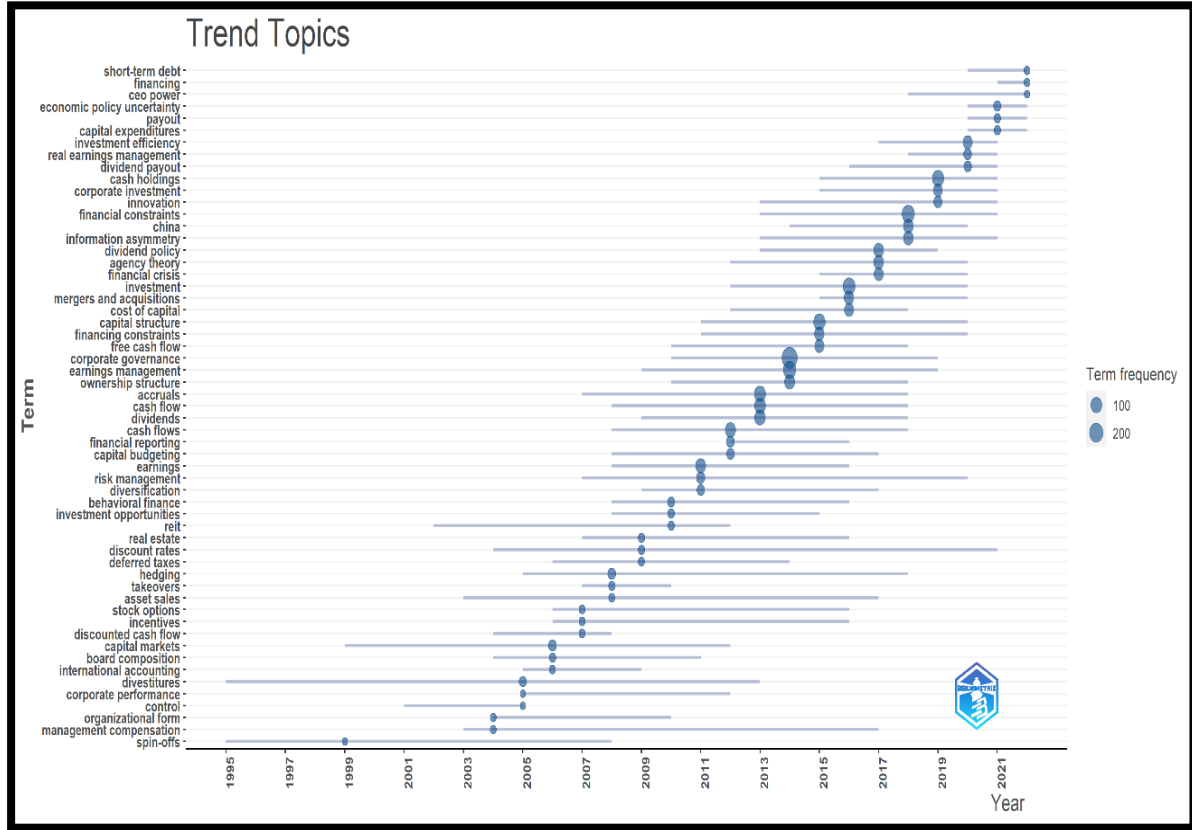
Şekil 9’da yazarların kullandıkları anahtar kelimelere yer verilmektedir. En fazla kullanılan anahtar kelimeler sırasıyla; nakit akış (301), kurumsal yönetim (294), kazanç yönetimi (154), finansal kısıtlama (150), yatırım (142), sermaye yapısı (123) ve nakit ve nakit benzerleri (117), tahakkuklar (105) kar payı (92) dir.

Şekil 9. Kelime Bulutu Haritası

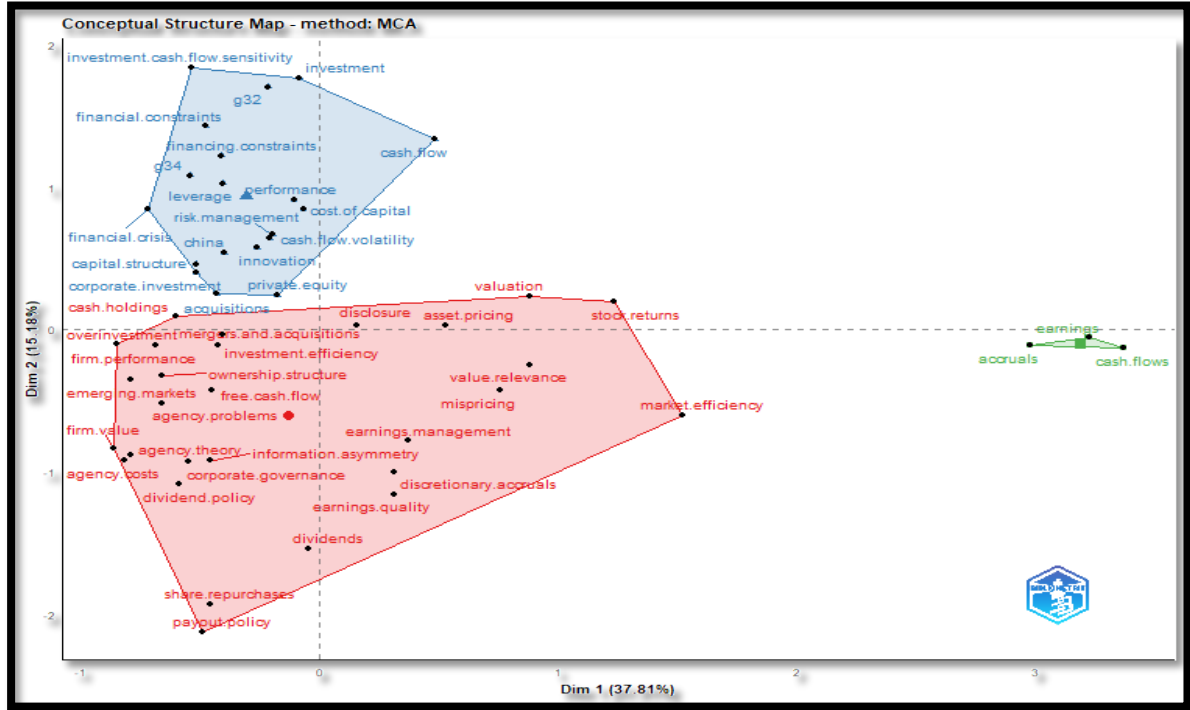
Şekilde son üç yıl nakit akış kavramı ile ilgili akademik çalışmalar değerlendirildiğinde; 2022 yılında “kısa vadeli borç”, “firma üst düzey yöneticisinin gücü” ve “finansal yapı” anahtar kelimeleri ön plana çıkmaktadır. 2021 yılında, “ekonomik politikalarda belirsizlik”, “kar payı dağıtımı” ve “sermaye maliyetleri” kavramlarının, nakit akışla ilgili çalışmalarda en çok

kullanılan anahtar kelimeler olduğu görülmüştür. 2020 yılında ise, “yatırımın verimliliği”, “reel kazanç yönetimi” ve “kar payı dağıtımı” kavramlarının nakit akışla ilgili çalışmalarda en çok kullanılan üç anahtar kelime oldukları tespit edilmiştir. Çalışma kapsamında incelenen 1990-2022 yılları arası nakit akışla ilgili çalışmalar dikkate alındığında, trend anahtar kelimelerin “kurumsal yönetim”, “nakit akış” ve “kazanç yönetimi” kavramları olduğu görülmektedir. Grafikteki yatay çizgiler, kavramların gündemde olduğu dönemleri göstermektedir.

Şekil 10. Yıllara Göre Trend Konular

Çalışmada yer alan makalelerde yazarların kullandığı anahtar kelimelere dikkate alınarak Multiple Correspondence Analysis (MCA) yöntemi uygulanarak faktör analizi yapılmıştır. Çalışmada kavramsal yapı haritası, makalelerde kullanılan anahtar kelimelerin birbirlerine uzaklıkları ve yakınlıkları, ağırlıklı olarak beraber kullanılıp kullanılmadığına göre faktör analizi ile kümelenecek oluşturulmuştur. Yapılan faktör analizinde, çalışmaların üç alana ayrıldığı görülmektedir. Bunlar nakit akış ve muhasebe bilgisi 1. Grup (yeşil renkli küme), nakit akış ve finansal risk 2. Grup (mavi renkli küme) ve nakit akış ve finansal piyasalar arasındaki ilişki ile ilgili kelimelerden oluşan 3. Grup (kırmızı renkli küme) olduğu Şekil 10'dan anlaşılmaktadır.

Şekil 11. Kavramsal Yapı Haritası

4. SONUÇ

Finansal piyasalarda ki gelişimin paralelinde işletmelerin nakit ihtiyaçları artmıştır. Sürdürülebilir büyüme hedefi çerçevesinde firmalar için artan nakit ihtiyaçları ile birlikte nakit akış raporları ve nakit yönetiminin önemi stratejik hale gelmiştir. Nakit akış raporlarının üretildiği nakit akış tabloları, bilanço ve gelir tablosuyla birlikte en önemli üçlü finansal tablolar olarak sunulmaya başlanmıştır. Finansal piyasalar ve firmalarda gelişerek değişen nakit akış ve raporlarına akademik çalışmalarda ilgisiz kalmamış ve gelişmelerin paralelinde, nakit akış bilgileri ile ilgili çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmanın amacı; nakit akış bilgileri ile ilgili yapılan akademik çalışmaların trendlerini değerlendirmek üzere, bibliyometrik analiz yapmaktır.

Çalışmada, firmalar ve paydaşları için önemli bilgiler kategorisinde olan nakit akış bilgisinin akademik çalışmalardaki gelişimi, son otuz yılda yapılan çalışmaları incelenerek bibliyometrik analiz kapsamında değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 1990- 2022 yılları arasında WOS veri tabanında İngilizce makalelerden elde edilen veriler, R programı ile Bibliyometrix paketi ile analize tabi tutulmuştur. WOS'ta taranan Results for "cash flow" (All Fields) and Article (Document Types) and English (Languages) and Business Finance (Web of Science Categories) and 6.10 Economics (Citation Topics Meso) kısıtlamaları ile 4.689 makale incelenmiştir.

Araştırma kapsamında incelenen makaleler, 197 farklı bilimsel yayımdan alınmıştır. Konu ile ilgili akademik çalışmalardaki yıllık ortalama büyüme oranının % 13 ve makale başına ortalama atıf sayısının 47,11'dir. Ayrıca söz konusu makalelerin toplam 6.580 araştırmacı tarafından kaleme alındığı, çalışmaların 884 tanesi tek yazarlı olarak yayımlanırken, 3805

çalışma birden fazla yazar tarafından kaleme alınmıştır. Yazar başına ortalama makale sayısı 2,39 ve yayımlardan % 28,13'ü birden fazla ülke vatandaşı yazarların ortak çalışmasından oluşmaktadır. En fazla yayım 374 makale ile 2021 yılında yayımlanmıştır. 2002 yılında yayım başına atıf sayısı 13,6 olarak en yüksek seviyede iken, 2022 yılında 0,7 ile en düşük seviyededir. H endeks, g endeks ve m indekse göre en yüksek değere sahip derginin Journal of Financial Economics olduğu görülmüştür. Toplam atıf sayısı dikkate alındığında Journal of Finance dergisinin 47.270 atıf ile ilk sırayı aldığı görülmüştür. Yayım sayısına bakıldığında Journal of Corporate Finance dergisinin 287 yayım ile ilk sırada olduğu ifade edebiliriz. En fazla yayım yapan yazar Chen ve en fazla atıf alan yazar ise 5.524 atıf ile Graham'dır. Alanda en etkin derginin Journal of Corporate Finance dergisinin olduğu ve bu dergide en çok yayım yapan yazarlar sırasıyla; Guedhami, Drobtetz ve El Ghol'dur. Bu dergide en fazla kullanılan anahtar kelimeler ise kurumsal yönetim, sermaye yapısı ve yatırım kelimeleridir. Michigan üniversitesi 81 yayım ile en fazla yayım yapan kuruluş iken, ardından Chicago üniversitesi 72 yayımla onu takip etmektedir. Nakit akış konusu ile ilgili en fazla yayım yapan ülke ABD olup, toplam yayım sayısı 2.147 ve bunun 1.753 tek ülke vatandaşı yazarlar tarafından, 394'nün ise birden fazla ülke vatandaşı yazarlar tarafından gerçekleştirilmiştir. Trend olmuş yazarların anahtar kelimeleri 2022 yılında kısa vadeli borç, CEO ikiliği ve finansal yapı kelimeleridir. 2021 yılında ise; ekonomik politikalarda belirsizlik, kar payı dağıtımı ve sermaye harcamaları ön plana çıkmaktadır. 2020 yılında, yatırımın verimliliği, kazanç yönetimi ve kar payı dağıtımı ön plana çıkmaktadır. En trend anahtar kelimeler; kurumsal yönetim, nakit akışı ve kazanç yönetimi kelimeleridir.

Alanda iş birliği içerisinde çalışan dokuz grup görülmektedir. Bu alanda en önemli çalışma ağına sahip yazarlardan biri olan Guedhami, El Ghoul ve diğer altı yazarın oluşturduğu grup en etkin çalışma alanına sahiptir. Sırasıyla diğer gruplar Chen, Graham ve Habibin çalışma arkadaşlarından oluşmaktadır.

Konu ile ilgili gelecekte yapılacak çalışmalarda, farklı veri tabanı ve yayım gruplarındaki nakit akış çalışmaları incelenerek bibliyometrik analiz yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Al, U. (2008), Türkiye'nin Bilimsel Yayım Politikası: Atıf Dizinlerine Dayalı Bibliyometrik Bir Yaklaşım, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Aria, M.,- Cuccurullo, C. (2017), "Bibliometrix: An R-Tool for Comprehensive Science Mapping Analysis", Journal of Informetrics, 11(4), pp.959-975.
- Beşel, F.- Yardımcıoğlu, F.(2017), "Maliye Dergisi'nin Bibliyometrik Analizi: 2007-2016 Dönemi", Ocak-Haziran 2017;172, ss.133-151.
- Boyd, T.- Cortese-Danile, T. M. (2000), "Using The Cash Flow Statement to Improve Credit Analysis Credit Analysis", Commercial Lending Review, 16, pp. 55-59.
- Can, E. N.- Özarı, Ç. (2023), "Sürdürülebilirlik Muhasebesi ve Karbon Muhasebesi Çalışmalarının Bibliyometrik Analizi", Denetişim, (27), ss.55-71.

- Coşkun, İ.- Dündar, Ş.- Parlak, C. (2014), “Türkiye’de Özel Eğitim Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (2008-2013)”, Ege Eğitim Dergisi, 15(2), ss.375-396.
- Çetiner, E. (2007), İşletmelerde Mali Analiz, (5.Baskı), Ankara: Gazi Kitabevi.
- Fridson, M.- Alvarez, F. (2002), Financial Statements Analysis: A Practitioner’s Guide, John Wiley & Sons, USA.
- Geçici, E.- Can, A. V. (2022), “Muhasebe Kalitesi Konusu Kapsamında Türkiye’de Yazılan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi”, Journal of Accounting and Taxation Studies, 15 (2), ss.213-245.
- De Andrés Fazio, S - Urquía Grande, E.,- Pérez Estébanez, R. (2022). “The “Secret Life” of The Statement of Cash Flow: A Bibliometric Analysis”, Management Letters / Cuadernos de Gestión 22/1 ss. 143-159.
- Gürbüzer, G. B. - Sönmez, S. S. (2022), “İhracat Kredi Sigortalarının Bibliyometrik Analizi: Web of Science Veri Tabanında Bir İnceleme”, Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi , (8) , ss.95-121.
- Hotamışlı, M. V. - Erem, I. (2014), “Muhasebe ve Finansman Dergisi’nden Yayımlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi”, Muhasebe ve Finansman Dergisi. Temmuz, (63), ss.1-20.
- Hussain, A.- Fatima, N. - Kumar, D. (2011), “Bibliometric Analysis of The Electronic Library Journal (2000-2010)”, Webology. 8(1). 87. pp.1-8.
- Kırdar, E. - Benli, A. (2020), “Sosyal Güvenlik Dergisi’nde Yayımlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi”, Sosyal Güvenlik Dergisi, Cilt 10, Sayı 1, ss.197-216.
- Kısakürek, M - Ayarlıoğlu M.A.(2007), “Endirekt Yönteme göre Nakit Akım Tablosunun Hazırlanması”, Hacettepe Üniversitesi İİBF Dergisi, Sayı:1, ss.193-213.
- Kieso, D. E.- Weygandt, J. J. - Warfield, T. D. (2007), Intermediate Accounting. Newyork: John Wiley.
- Lopez, F.J.M. - Merigo, J.M. - Fernandez, L.V.- Nicolas, C. (2018), “Fifty Years of The European Journal of Marketing: A Bibliometric Analysis”, European Journal of Marketing. 52.(1). pp. 439-468.
- Pendlebury, D.A. (2008), White Paper Using Bibliometrics in Evaluating Research, Research Department. Thomson Reuters. Philadelphia. PA. USA.
- Pritchard A (1969), “Statistical Bibliography or Bibliometrics”? Journal of Documentation, 25, pp.348-349.

- Özçelik, M. (2022), “Muhasebe ve Denetim Alanında Bilgi Uçurma (Whistleblowing) Niyetini Etkileyen Faktörler: Bibliyometrik ve Sistematik Bir Analiz”, *Sayıştay Dergisi*, 33 (125), ss. 257-289.
- Özbirecikli, M.- Kıymetli Şen, İ. - Tüm, K. (2017), *Uygulamaya Dönük Örnekli Açıklamalarla Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı BOBİFRS*, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Sam, J. (2008), *An Analysis of Ghana Library Journal: A Bibliometric Study*, *Ghana Library Journal*, 18(1). pp. 67-76.
- Selimoğlu, S. K. - Uzay, Ş. (2007), “Türkiye’de Son 10 Yılda Bağımsız Denetim Alanında Yapılan Araştırmalar: Literatür Taraması”, *Mali Cozum Dergisi/Financial Analysis*, (83).
- Şeker, Y. Atasel, O. Y. (2023), “Muhasebe Alanındaki Çalışmaların Scival Analitiğe Dayalı Bibliyometrik Performans Analizi”, *Fiscaoeconomia*, 7 (1), 862-884.
- Şimşek, A. - Küçükesmen, E. (2021), “Web of Science Veri Tabanında Analitik Hiyerarşi Prosesiyle İlgili Yayınların Bibliyometrik Analizi”, *Bilge Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5 (2), ss. 148-162.
- Taşkın, Z. - Çakmak, T. (2010), “Başlangıcından Bugüne Bilgi Dünyası Dergisi’nin Bibliyometrik Profili”, *Bilgi Dünyası*. 2, ss. 332-348.
- Tsay, M.Y. (2011), “A Bibliometric Analysis on The Journal of Information Science”, *Journal of Information Science*. pp.1-28.
- Van Leeuwen, T. (2006), “The Application Of Bibliometric Analyses in The Evaluation of Social Science Research. Who Benefits from It, and Why It is Still Feasible”, *Scientometrics*, 66(1), ss. 133-154.
- Yılmazel, Ö. (2019), “Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi’nin Bibliyometrik Analizi”, *Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 20(1). ss. 1-13.
- Yücel, S. (2021), “Muhasebe Konularında 2015-2020 Yılları Arasında Türkiye’de Yayımlanmış Makalelerin Bibliyometrik Analizi”, *Muhasebe ve Denetime Bakış*, 21 (64), ss. 95-122.